

EXPUNERE DE MOTIVE

Propunere legislativă pentru legea privind protecția profesională, juridică și psihologică a personalului cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și al Ministerului Apărării Naționale

Prezenta propunere legislativă are ca obiect instituirea unui cadru general de protecție profesională, juridică și psihologică pentru personalul cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și al Ministerului Apărării Naționale, având în vedere natura specifică a activităților desfășurate de aceste categorii profesionale, caracterizate prin expunere permanentă la risc, presiune operațională ridicată, responsabilitate juridică sporită și un nivel crescut de uzură psihică.

Personalul din cadrul MAI și MAPN îndeplinește atribuții esențiale pentru funcționarea statului de drept, menținerea ordinii publice, siguranța cetățenilor și apărarea națională, în contexte care presupun intervenții rapide, decizii cu impact major și asumarea unor riscuri profesionale semnificative. În lipsa unor mecanisme coerente și unitare de protecție, aceste realități generează vulnerabilități individuale și instituționale, cu efecte directe asupra stabilității sistemelor și eficienței actului de serviciu.

În prezent, sprijinul juridic, psihologic și măsurile de tranziție profesională sunt reglementate fragmentar, neuniform sau exclusiv prin proceduri interne, fără un cadru legislativ general care să asigure predictibilitate, prevenție și tratament unitar. Această situație conduce la creșterea riscului de uzură profesională, la dificultăți în gestionarea presiunilor juridice generate de exercitarea atribuțiilor de serviciu și la probleme de reintegrare profesională pentru personalul care părăsește sistemul.

Propunerea legislativă urmărește completarea cadrului normativ existent prin instituirea unor măsuri cu caracter general și compensatoriu, justificate obiectiv de specificul activităților desfășurate, fără a crea privilegii, fără a introduce sporuri, pensii sau alte drepturi salariale și fără a produce efecte retroactive. Proiectul nu modifică statutele profesionale existente și nu interferează cu regimul juridic al răspunderii penale, civile sau disciplinare.

În ceea ce privește protecția juridică, proiectul asigură accesul la asistență juridică pentru personalul care este cercetat sau acționat în justiție pentru fapte săvârșite în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea strictă a dispozițiilor legale și fără a

aduce atingere independenței justiției. Măsurile propuse nu exonerează de răspundere și nu limitează exercitarea acțiunii penale, civile sau disciplinare.

Componenta de protecție psihologică are un caracter preventiv și vizează evaluarea periodică și accesul la consiliere psihologică, în scopul reducerii riscului de epuizare profesională și al menținerii capacității operaționale. Evaluarea psihologică nu poate fi utilizată ca instrument de sancționare sau de restrângere a drepturilor profesionale.

De asemenea, proiectul instituie un mecanism de sprijin destinat situațiilor de reconversie profesională și tranziție la încetarea raporturilor de serviciu, inclusiv prin utilizarea fondurilor europene sau a altor surse legal constituite, fără a crea drepturi individuale subiective cu caracter automat și fără a institui automatism financiar.

Impactul bugetar și financiar

Prezenta propunere legislativă nu instituie drepturi salariale, sporuri, indemnizații, pensii sau alte beneficii financiare directe și nu generează obligații financiare individuale garantate. Aplicarea măsurilor prevăzute se realizează exclusiv în limita creditelor bugetare aprobate anual pentru Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Apărării Naționale, fără a produce cheltuieli suplimentare neprevăzute asupra bugetului general consolidat.

Pe termen scurt, impactul bugetar este neutru, iar pe termen mediu și lung eventualele cheltuieli se încadrează în bugetele aprobate anual sau sunt acoperite din fonduri europene ori alte surse legal constituite. Proiectul nu afectează structura cheltuielilor de personal și nu determină creșteri automate de costuri.

Impactul social și instituțional

Adoptarea proiectului contribuie la creșterea stabilității instituționale, la prevenirea uzurii profesionale, la reducerea riscurilor generate de litigii și la consolidarea încrederii personalului în instituțiile fundamentale ale statului. Prin caracterul său preventiv și compensatoriu, proiectul susține funcționarea eficientă a structurilor de ordine publică și apărare, fără a crea tratamente preferențiale.

Compatibilitatea cu legislația Uniunii Europene

Prezenta propunere legislativă este compatibilă cu dreptul Uniunii Europene și cu obligațiile internaționale asumate de România. Inițiativa vizează organizarea internă a administrației publice și protecția personalului cu statut special, domenii care intră în competența statelor membre, în conformitate cu principiul subsidiarității. Nu este necesară notificarea Comisiei Europene.

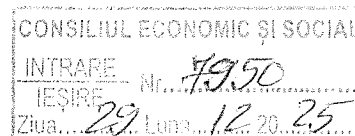
Alte mențiuni

Proiectul respectă principiul egalității în fața legii, prevăzut de art. 16 din Constituția României, nu instituie discriminări și nu aduce atingere actului de justiție. Detalierea procedurilor de aplicare se realizează exclusiv prin normele metodologice prevăzute de lege, cu respectarea specificului fiecărei instituții.

În considerarea celor expuse, se impune adoptarea prezentei propuneri legislative.

Inițiator:

Lucian-Nicolae ANDRUSCĂ Deputat afiliat PSD

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

LEGE

privind protecția profesională, juridică și psihologică a personalului cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și al Ministerului Apărării Naționale

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1 – Scopul legii

Prezenta lege are ca scop instituirea unui cadru general de protecție profesională, juridică și psihologică pentru personalul cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și al Ministerului Apărării Naționale, în vederea prevenirii uzurii profesionale, consolidării stabilității instituționale și sprijinirii tranziției la încetarea raporturilor de serviciu.

Art. 2 – Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta lege se aplică personalului cu statut special și personalului civil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și al Ministerului Apărării Naționale, aflat în activitate.
- (2) Aplicarea prevederilor prezentei legi se realizează cu respectarea specificului fiecărei instituții, prin norme metodologice proprii.
- (3) Prevederile prezentei legi nu au caracter retroactiv și nu instituie drepturi cu aplicare individuală.

Art. 3 – Principiul proporționalității

Măsurile instituite prin prezenta lege au caracter compensatoriu și sunt justificate obiectiv de natura activităților desfășurate de personalul prevăzut la art. 2, fără a constitui privilegii sau discriminări, în sensul art. 16 din Constituția României.

CAPITOLUL I

Protecția juridică

Art. 4 – Asistență juridică

- (1) Personalul prevăzut la art. 2 beneficiază de asistență juridică asigurată de stat în cazul în care este cercetat sau acționat în justiție pentru fapte săvârșite în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea dispozițiilor legale.
- (2) Asistența juridică poate include, după caz:
 - a) reprezentare juridică;
 - b) cheltuieli de expertiză;
 - c) cheltuieli de judecată.
- (3) Asistența juridică nu se acordă în situațiile în care se constată definitiv reaua-credință sau săvârșirea unei abateri disciplinare grave.

Art. 5 – Limitele protecției juridice

Acordarea asistenței juridice nu aduce atingere independenței justiției și nu împiedică exercitarea răspunderii penale, civile sau disciplinare, după caz.

CAPITOLUL II

Protecția psihologică și prevenirea uzurii profesionale

Art. 6 – Evaluare și consiliere psihologică

- (1) Personalul prevăzut la art. 2 beneficiază anual de evaluare psihologică cu caracter preventiv, realizată de specialiști autorizați.
- (2) În funcție de rezultatele evaluării, personalul poate beneficia de consiliere psihologică gratuită.
- (3) Evaluarea psihologică nu poate fi utilizată ca instrument de sancționare sau de restrângere a drepturilor profesionale.

Art. 7 – Concediu de refacere psihologică

- (1) La recomandare medicală, personalul poate beneficia de concediu de refacere psihologică, distinct de concediul de odihnă.
- (2) Durata și condițiile de acordare se stabilesc prin normele metodologice.

CAPITOLUL III

Mecanismul de siguranță profesională

Art. 8 – Mecanismul de sprijin

- (1) Se instituie un mecanism de siguranță profesională destinat sprijinirii personalului prevăzut la art. 2 în situații de:
- a) afecțiuni medicale determinate de activitatea profesională;
 - b) reconversie profesională;
 - c) tranziție la încetarea raporturilor de serviciu.
- (2) Măsurile prevăzute la alin. (1) nu constituie drepturi individuale subiective cu caracter automat și nu instituie automatism financiar.
- (3) Mecanismul se finanțează din bugetul de stat, exclusiv în limita creditelor bugetare aprobate anual.

CAPITOLUL IV

Tranziția la încetarea raporturilor de serviciu

Art. 9 – Reconversie profesională

- (1) Personalul care părăsește sistemul beneficiază de acces la programe de reconversie profesională, inclusiv prin utilizarea fondurilor europene sau a altor surse legal constituite.
- (2) Ministerele pot încheia parteneriate cu instituții publice sau private pentru implementarea programelor prevăzute la alin. (1).

CAPITOLUL V

Dispoziții financiare, monitorizare și finale

Art. 10 – Încadrarea în limitele bugetare

Aplicarea prevederilor prezentei legi se realizează exclusiv în limita creditelor bugetare aprobate anual, fără a genera obligații financiare suplimentare neprevăzute asupra bugetului general consolidat.

Art. 11 – Monitorizare

Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Apărării Naționale prezintă anual Parlamentului un raport privind aplicarea prezentei legi, fără a include date cu caracter personal.

Art. 12 – Norme metodologice

În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Apărării Naționale elaborează norme metodologice proprii de aplicare.

Art. 13 – Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la publicarea în Monitorul Oficial al României,
Partea I.

*Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor
art.75 și ale art.76 alin. (1) din Constituția României, republicată.*

PREȘEDINTELE
SENATULUI

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR